

**PIETARSAAREN SEUDUN
MUSIIKKIOPISTO**

40

**PIETARSAAREN SEUDUN
MUSIIKKIOPISTO 40**

Jakobstadsnejdens
musikinstitut
Pietarsaaren seudun
musiikkiopisto

Pieni katsaus Pietarsaaren seudun musiikkiopiston 40-vuotiseen historiaan

TEKSTI: KAJ AHLSTVED

PIETARSAAREN SEUDUN MUSIIKKIOPISTO on 40 vuoden ajan huolehtinut jäsenkuntiansa musiikista kiinnostuneiden lasten ja nuorten kasvattamisesta. Musiikkiopiston perustamisvuoden 1974 jälkeen on kasvatettu ja annettu peruskoulutusta monelle menestyksekkäälle muusikolle, vaikka toiminnan ytimenä ei olekaan tuottaa kaikista ammattilaisista. Yksittäisen yksilön tarpeet ja persoonallisuus toimivat musiikkiopiston peruseriaatteina. Tavoitteena on kasvattaa oppilaita ylläpitämään elinikäinen myönteinen suhde musiikkiin ja musiikin harjoittamiseen. Tänä päivänä musiikkiopisto on hyvinvoiva kaksikielinen musiikkiopesto, jossa on taitavat opettajat ja vakaa oppilas pohja. Yhdessä Yrkesakademien i Österbottenin ja ammattikorkeakoulu Novian kanssa opisto muodostaa monelle tutuksi tulleen Pietarsaaren Musiikkitalon. Musiikkitalon muuttaessa Campus

Allegron upeisiin puitteisiin ja tultua osaksi sitä, on musiikkiopiston historiassa jälleen alkanut uusi aikakausi. Pieneen katsaukseen musiikkiopiston 40-vuotiseen historiaan on siis olemassa kaikki edellytykset.

Pietarsaaren seudun musiikkiopisto on osa suomalaista musiikkikoulutusjärjestelmää, jota on suitsutettu maailmalla, sillä pienestä maastamme on lähtöisin niin monia hyviä muusikoita. Järjestelmää on myös kritisoitu siitä, että se on liian tavoitteellinen. Suomalaisen musiikkikoulutusjärjestelmän kannustimena on useiden institutionalisointivaiheiden kautta ollut kouluttaa muusikoita suomalaiseen tarpeeseen. Ensimmäinen instituutioksi muuttamisen vaihe oli 1800-luvun lopulla, jolloin muun muassa Helsingin musiikkiopisto (nykyinen Sibelius-Akatemia) perustettiin 1882 Martin We-

geliuksen toimesta. Wegelius oli opiskellut mm. Saksassa ja hän muotoili koulutuksen saksalaisen, Leipzigin konservatoriosta haetun mallin mukaan. Wegelius painotti laajan koulutuksen ja sivistyneiden ihmisten kehittämisen tärkeyttä. Hänen koulussaan opiskelijoiden oli myös luettava yleisiä aineita, kuten musiikin historiaa, solfaa eli säveltapailua ja musiikin teoriaa. Toinen vastaava vaihe aloitettiin Suomen itsenäistymisen vaiheilla. Tällöin useita konservatorioita perustettiin ympäri maastamme, mutta myös orkestereita esim. Tampereella ja Turussa. Institutionaalistunut ja organisoitu musiikkikulttuuri levisi pääkaupungin ulkopuolelle ja syntyi kansallinen verkosto.

KOLMAS INSTITUUTIOKSI MUUTTAMISEN vaihe ajoittui 1960-luvulle kun musiikkifestivaaleja alettiin järjestää ja ensimmäi-

nen perusta musiikkikoulujen verkostolle luotiin muotoiltaessa ensimmäinen laki musiikkiopistojen valtiollisesta rahoituksesta. Vapaaehtoista, valtion tukemaa musiikkikoulutusta järjestettiin jo tuolloin työväenopistoissa ja kansanopistoissa, joten musiikkiopistoissa päätettiin keskittyä niin sanottuun tavoitteelliseen opetukseen. Tavoitteelliset opinnot jo varhaisessa vaiheessa, erityisesti klassisen musiikin alalla, katsottiin parhaaksi tavaksi kouluttaa tulevaisuuden muusikoita, ja tämä kehittyi aikanaan suomalaisen musiikkikoulutusjärjestelmän tavoitteeksi; sitä voisi myös kutsua sen filosofiaksi. Laadukkaan opetuksen tarvetta painotettiin 1960-luvun lopulla ja tämä oli yksi voimakkaimmista argumenteista sille, että valtioneutkea saatiin peruskoulun ulkopuolella järjestetyille lasten ja nuorten musiikkikoulutukselle. ”Mestari ja oppipoi-

Musiikkipiireissä oltiin sitä mieltä että kaupungin tulisi saada musiikkiopisto.

ka” -perinne sekä yksityisopetus erottivat musiikkikoulut menetelmiltään muiden laitosten musiikkikoulutuksesta.

Pietarsaari ei pysy kärryillä

Pietarsaaren Orkesteri perustettiin Pietarsaareissa jo vuonna 1960, mutta kaupunki ei lähtenyt mukaan 1960-luvun Suomen ”musiikkioppilaitostumisen” ensimmäiseen aaltoon. Jakobstads Tidning kirjoitti 30.9.1973 näin: *”Intresserade elever finns när vi får ett institut.”* (”Kiinnostuneita oppilaita löytyy, kunhan saamme opiston.”) Sekä Vaasassa että Kokkolassa oli tuolloin jo omat opistot. Pietarsaarella olisi ollut mahdollisuus olla osallisena Kokkolan opistossa sitä perustettaessa vuonna 1966, mutta kaupunki ei tarttunut mahdollisuuteen taloudellisista syistä. Tästä johtuen mahdollisuudet oppia soittamaan ja laulamaan olivat aika pienet 1970-luvun Pietarsaareissa.

RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO TARJOSI toki ohjelmassaan musiikkia ja aika moniakin valinnaisia aineita, mutta opiskellakseen oli oltava 16-vuotias. Lahjakkaan lapsen oli saatava aloittaa musiikin opiskelu hyvin paljon aikaisemmin, todettiin JT:ssä Pietarsaaren rajoitetusta musiikinopetuksen saatavuudesta. Alle 16-vuotiaan oli käytävä yksityistunneilla halutessaan musiikinopetusta. Pietarsaareissa oli useita yksityisopettajia. Yksi heistä oli pianopedagogi Greta Karlsson, joka opetti päivittäin, puoli tuntia oppilasta kohden – joskus hänellä kävi jopa kymmenen oppilasta päivässä.

– *Kiinnostuneita lapsia ja nuoria kyllä löytyy, Greta Karlsson kertoo. Opetus rakentuu käytännön ja teorian opetukselle. Kun kappaletta soittaessa törmätään uusiin nuotteihin, ne selitetään.*

Greta Karlsson huomautti, että halukkaita oppilaita oli paljon enemmän kuin hän pys-

tyi ottamaan vastaan – siitä huolimatta, että piano-opettaja löytyi aika helposti, sillä mm. kanttorit pystyivät ottamaan vastaan oppilaita.

– *Erytisen kurja tilanne on jousisoitinten osalta, Greta Karlsson lisää ja toivoo, että asialle tehdään pian jotakin.*

Ammattikouluopettaja Gustav Segerstam, joka toimi musiikinopettajana lähes kaikissa Pietarsaaren kouluissa, ei säästele sanojaan samassa lehtiartikkelissa:

– *Pietarsaari on yksi ruotsia puhuvan Suomen huonoimmista paikoista musiikista kiinnostuneille. Toki yksityisopettajan tunneilla tai arbiuksessa voi käydä, mutta kunnollinen ja hyvin järjestetty instituutio puuttuu täysin. Sekä Kokkolassa että Vaasassa on musiikkiopistot, jopa pienillä paikkakunnilla kuten Sulvalla on opisto. Miksi ei sitten Pietarsaareissa, Segerstam ihmettele.*

Musiikinopettaja Carey Lillkung on samaa mieltä Segerstamin kanssa:

– *Tarvitaan joku, joka organisoi. Mitä tahansa sitten järjestetäänkin, sen on rakennettava kouluopetukselle. Vaikeutena on saada päteviä opettajia, kertoo Lillkung, ja huomauttaa, että Pietarsaareissa on ruotsinkielisellä puolella julistettu haettavaksi kolme virkaa, eikä yhteenkään niistä ole vielä saatu pätevää henkilöä.*

– *Musiikin koulutuksen saaneet henkilöt eivät halua tulla pieneen kaupunkiin opettamaan koululuokkaa, osaksi huonon palkan takia, mutta myös siksi, että luokan kaikki oppilaat eivät kuitenkaan ole kiinnostuneita musiikista. Niin kauan kuin erityistä opistoa ei ole, kukaan ei tule tänne, toteaa Lillkung.*

Jakobstads Tidning kertoo lisäksi, että monet kyllä olivat kiinnostuneita ruotsinkielisen

työväenopiston musiikkiohjelmasta. Ohjelmassa sai valita *kitarakurssin, puhallinsoitinten ja pianonsoiton kurssin, mieskuorossa tai naiskuorossa* laulamisen välillä, *laulukurssin* tai *viisu- ja iskelmäkuoron* välillä. Lisäksi tarjolla on *sekakuoro nuorille ja oldboys-kuoro*. Rehtori Bo Winberg kertoo, että musiikin tarjonta on suuri, mutta lisää, että on harmi, että lapset eivät voi opiskella opistossa.

Merkonomi Knut Gripenberg, kaupungin musiikkilautakunnan puheenjohtaja, toteaa JT:n mukaan, että kun Kokkolan musiikkiopisto perustettiin, kaupungilla oli mahdollisuus osallistua tähän. Pitkän jahkailun jälkeen päätettiin kuitenkin, ettei lähdetä mukaan, sillä opiston silloiset taloussuunnitelmat eivät vaikuttaneet tarpeeksi uskottavilta. Kaikki oli siis taloudesta kiinni. Gripenbergin mukaan asiaa oli tarkasteltava realistisesti. Lähitulevaisuudessa kaupunginorkesterin ja soittokunnan kapellimestari kuitenkin jäisi eläkkeelle ja tällöin olisi Gripenbergin mukaan tapahduttava muutoksia. Tässä yhteydessä oli tarkoitus hankkia uusia opettajia ja myös musiikkiopistoasiaa käsiteltäisiin. – *Lopputavoitteenamme on musiikkiopisto, Gripenberg toteaa lopuksi.*

Kohti musiikkiopistoa

Jakobstads Tidningin 1.12.1973 tekemässä haastattelussa ennen jäähyväiskonserttiaan 2.12.1973 kapellimestari Ronald Michaelsén toteaa, että *”vahva musiikkiopisto, jossa on monia ammattimuusikoita opettajina, on varma tapa saada hyvä orkesteri kaupunkiin ja seudulle, ja myös ylläpitää sitä. Musiikkiopisto, johon ei panosteta tarpeeksi, johtaa vain pianon dominoivaan asemaan ja tarjoaa vain pientä sivustatukea jousipuolelle.”* Jäähyväiskonsertin jälkeen Rainer Holmgård otti hoitaakseen orkesterin johtamisen vuosina 1974–75; Pietarsaaren Orkesteri oli tuolloin 13 vuoden ikäinen. Orkesteri oli kasvanut 40

Studera vid musikinstitutet

Intagna elever vid Jakobstads musikinstitut hösten -74:

Violin: Aarni Tuire, Bondestam Carl-Olof, Berts Alf-Rainer, Helantie Roul, Lillkung Sören, Olkkonen Ulla, Olkkonen Leena, Peltokangas Outi, Valkonen Liisa Kaarina.

Klarinet: Hirvi Eija Liisa, Myrskog Stefan, Vinberg Dan.

Saxofon: Lund Jan Christian, Rönnbacka Greger.

Piano: Hagberg Rose-May, Hirvi Riitta Lena, Lund Jan Christian, Lönnqvist Dan, Nybacka Kristina, Nyholm Eivor, Nyholm Maria, Storbacka Anders, Tamminen Jaana, Wahlman Anna-Maria, Österholm Ann-Helen.

Musikens teori: Bondestam Carl-Olof, Engman Torbjörn, Helantie Roul, Lönngren Markku, Ronnola Ari

Me ma

ALL Mirja tak ö olika missi liten

Ja, d bil med 2 000 m tre barr silien el nansiers gram p år bort underhä år i Th falla otr ler den av omke

Uusi musiikkiopisto julkaisi ensimmäisten opiskelijoidensa nimet Jakobstads Tidningissä 25.9.1974.

soittajan orkesteriksi. Holmgårdin ottaessa vastaan kapellimestarin tehtävät musiikkiopistosuunnitelmat tuntuivat vihdoinkin saavan vauhtia.

Joulukuun puolivälissä Keskipohjanmaa-lehti osasi nimittäin kertoa, että musiikkilautakunnan toimesta oltiin suunnittelemassa musiikkiopistoa Pietarsaareen. Kaupunginhallitus oli hyväksynyt ehdotuksen ja nimennyt suunnittelukomitean, johon kuuluivat kanttori Rainer Holmgård, kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Knut Gripenberg, kaupunginhallituksen jäsen Rut Eriksson, opettaja Eero Hangassalo ja päätoimittaja Ole Jakobsson. Musiikkiopiston suunnitelmat etenivät hurjaa vauhtia vain muutamassa kuukaudessa ja kun komitean selvitys oli valmis, oltiin sitä mieltä, että opiston toiminnan tulisi käynnistyä jo syksyllä 1974.

Toukokuun lopulla kaupunginvaltuusto antoi siunauksensa musiikkiopistosuunnitelmille ja monivuotinen unelma sai täyttymyksensä. Alueellinen musiikkiopisto alkaisi palvella seudun kuntia jo syksystä lähtien.

PERJANTAINA 6.9.1974 JAKOBSTAD TIDNING julistaa: "Musikinstitutet startar - maximalt åttio elever"(Musiikkiopisto käynnistyy - enintään kahdeksankymmentä oppilasta"). Opetus lähtee käyntiin syyskuussa ja lehti toteaa, että Pietarsaari on nyt matkalla kohti aivan uutta aikakautta: "kyseessä on *kaupungin ja maaseutukuntien musiikkilämän merkittävä laajentuminen, mikä puolestaan tuo suurelle yleisölle laulun ja musiikin tuomaa virkistystä ja vaikuttaa vielä pitkään senkin jälkeen, kun sävelet ovat lakanneet soimasta.*"

Ilouutinen Pietarsaaren alueellisen musiikkiopiston perustamisesta kerrottiin 5.9.1974 Kaupunginkirjastossa pidetyssä lehdistötilaisuudessa, joka toistaiseksi toimi musiikkiopiston pääpaikkana. Rainer Holmgård ja Knut Gripenberg toimivat iloisen uutisen tiedottajina. Musiikkiopiston perustaminen Pietarsaareen oli oltu ajankohtainen jo neljän vuoden ajan, huomautti Gripenberg. Käytännön tuloksiin ei kuitenkaan ollut päästy ennen kuin viime syksynä, jolloin Holmgård otti hoitaakseen kaupunginorkesterin johtamisen.

Kevästä lähtien toiminnassa oli ollut Holmgårdin johdolla komitea, joka oli työskennellyt asian parissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi opiston alustavan toimintasuunnitelman ja lisäksi valtuusto myönsi 25 200 markan määrärahan syyslukukauden käyttömenoihin ja 10 000 mk irtaimistoa varten. Toisin sanoen kaupunki vastasi rahoituksesta vuoden 1974 loppuun saakka. Musiikkiopistolle oli luvattu valtion tukea vuodesta 1975 lukien.

Tilapäiset kansliatilat sijaitsivat Kaupunginkirjastossa ja opisto sai opetustiloikseen

1974 Halukkaille ilmoitetaan myös tarjottavan opetusta musiikin teoriassa, musiikin historiassa ja säveltapailussa. Halukkaille ilmoitetaan myös tarjottavan opetusta musiikin teoriassa, musiikin historiassa ja säveltapailussa.

luokkahuoneen ja muita tiloja Nordmanin koulussa. Tarpeen vaatiessa saatiin myös käyttää Rådmanin koulun kellaritiloja. Rainer Holmgård toimisi vt. rehtorina vuoden vaihteeseen saakka, jonka jälkeen virka julistettaisiin haettavaksi. Lisäksi toivottiin, että löydettäisiin osa-aikainen kanslisti. Tuntiopettajat saatiin mm. kaupunginorkesterista ja Vaasasta.

Päästäkseen opiskelemaan opistoon oppilaiden oli suoritettava pääsykoe. Toiminnan käynnistyessä oppilasmäärä oli 80, minkä katsottiin olevan sen verran suuri, että suurin osa hakijoista saisi paikan.

Gripenberg mainitsi myös erään valtionkomitean laatiman komiteamietinnön, joka koski musiikinopetuksen jakamista paikallisiin ja alueellisiin musiikkiopistoihin. Holmgård painottaa myönteistä suhtautumista, jota Pietarsaaren musiikkiopistoa kohtaan osoitettiin kaikilta tahoilta: valtuustosta, koulutoimen johtokunnalta, maakuntayhdistykseltä ym. Musiikkiopistossa opiskeleminen kannattaa, sanoo Holmgård, ja se ilmenee mm. siinä, että komiteamietinnössä katsotaan, että Sibelius-Akatemiaan haettaessa edellytetään suoritettuja opintoja musiikkiopistossa. Aikaisemmin todistus yksityistunneista oli riittänyt.

- *Opistoa ei ole suunniteltu ainoastaan piano-musiikkiopistoksi, vaan sen sijaan ohjelma on rakennettu hyvin laajalle pohjalle ja useille soittimille, ja jokaisessa ryhmässä on vain muutama oppilas. Nyt hakijoiden on vain uskallettava kokeilla!* Holmgård kehotti.

Holmgård mainitsee aineryhmiksi pianon, laulun, viulun, alttoviulun, sellon, basson, huilun, oboen, trumpetin, käyrätorven, pasuunan, klarinetin ja fagotin. Halukkaille ilmoitetaan myös tarjottavan opetusta musiikin teoriassa, musiikin historiassa ja säveltapailussa. Oppilaat saivat valita puolen tunnin tai yhden tunnin viikko-opetuksen välillä. Syyslukukauden maksuksi vahvistettiin 40 mk ja 80 mk.

Musiikkiopisto aloittaa toimintansa

Uusi musiikkiopisto ilmoitti 25.9.1974 hyväksytyt opiskelijat Jakobstads Tidningissä. 62 uutta opiskelijaa otettiin seuraaviin soittimiin: viulu, klarinetti, saksofoni, piano, laulu, trumpetti, poikkihuilu, kontrabasso, sello sekä musiikin teoria, historia ja säveltapailu. Hyväksytyjen opiskelijoiden joukossa olivat mm. Sören Lillkung (viulu), Dan Lönnqvist (piano) ja Jan Anders Fagerhed (trumpetti).

Pietarsaaren musiikkiopisto vihittiin käyttöön 30.9.1974 myönteisissä ja edistysmielissä tunnelmissa Rådmanin koulussa. Opistolla oli vakaa perusta, jolle rakentua, sillä se oli jo tuolloin otettu mukaan alueellisten musiikkiopistojen verkostoon. Musiikkilautakunnan puheenjohtaja Knut Gripenberg iloitsi tervehdyspuheessaan siitä, että toiminta voitiin käynnistää jo nyt, ainoastaan 10 kuukautta suunnittelun aloittamisesta.

Gripenberg totesi edelleen, että *"Opiston on toimittava jo olemassa olevan musiikinopetuksen täydentäjänä ja sen tulee voida välit-*

Rainer Holmgård ja Knut Gripenberg ilmoittivat hyvän uutisen.

30.9.1974 Pietarsaaren musiikkiopisto vihittiin käyttöön.

tää korkeinta paikallista musiikinopetusta. Ilahduttavaa on myös, että opisto on otettu hyvin vastaan myös ympäröivällä maaseudulla. Opisto on koko seudun koulu.”

Kaupunginjohtaja Hans Finne korosti avauspuheenvuorossaan seuraavaa: ”Pieni paikkakunta hakee aina sellaisia toimintoja, jotka tyydyttävät asukkaiden toiveet ja tekevät kaupungin houkuttelevaksi muille. Aina ei onnistuta yhtä hyvin kuin tässä tapauksessa. Tyytyväisyys on nyt sitäkin suurempi.”

Lisäksi kaupunginjohtaja painotti, että Pietarsaaren kootut kulttuuritoiminnot ovat nykyään varteenotettava voimatekijä. Hän osoitti kiitoksen myös ”kaupungin edustajalle Helsingissä”, kansanedustaja Bror Lill-

qvistille. Ilman hänen apuaan viranomaisyhteisissä opistoa ei tänään olisi voitu vihkiä käyttöön. – On vaikeaa käynnistää toiminto, Finne jatkoi, mutta on myös vaikeaa säilyttää se ensimmäisen innostuksen laantuttua. Musiikkiopisto tulee aiheuttamaan tulevaisuudessa kustannuksia kaupungille ja on tärkeää, että tarpeelliset määrärahat toimintaa varten saadaan, sanoi Finne ja totesi opiston avatuksi.

Musiikkiopiston rehtori Rainer Holmgård esitteli opiston syystoimintaa. Toiminta aloitettiin 62 oppilaan ja kolmentoista tuntiopettajan voimin Nordmanin koulussa. Oppilaat saivat aluksi puoli tuntia opetusta viikossa. Tuntiopettajat olivat: Lea Valkonen, Lars Hjerpe, viulu, Toivo Virtanen, sello, Pe-

ter Grans, basso, Rainer Nylund, klarinetti, Aidan Akineri, saksofoni, Gustaf Segerstam, trumpetti, Heimer Bergsten, huilu, Gretel Beijar, Paul Forsgård, laulu, Greta Karlsson, Tor Lindén, piano ja Cele Suleiman, käyrätorvi. Rehtori Holmgård opetti pianonsoittoa.

TOIMINTA RAKENTUI PALJOLTI ORKESTRISOITON ympärille ja tällä tavoin vältyttiin leimautumasta ns. ”piano-opistoksi”. Holmgård toimi rehtorina tammikuuhun 1975 asti, jolloin tilapäiseksi seuraajaksi tuli kanttori Paul Forsgård. Rainer Holmgård kertoo, että musiikkiopiston alkuaikojä leimasi uudisrakennushenki ja että toiminta oli pitkälti Pietarsaaren Orkesterin toiminnan jatke. Pietarsaaren Orkesterin historiikista voimme lukea, että Rainer toi myös hiukan uusia tuulia ohjelmistoon. Siitä on todisteena konsertti, jossa esiintyivät Pietarsaaren Orkestari ja popyhtye Zotch 24.11.1974.

Paul Forsgård jatkoi rehtorina heinäkuuhun 1975 saakka, jolloin Keijo Uokkola aloitti kaksikielisen musiikkiopiston uutena rehtorina. Nyt tilat vuokrattiin Svenska Gårdenista ja tiettyä keskittymistä tapahtui. Toiminta muuttui Uokkolan johdolla myös jäsennellymmäksi ja hitaasti mutta varmasti alettiin työskennellä valtionosuuksien korottamiseksi rahoituksen osana. Keijo Uokkola toimi musiikkiopiston rehtorina vuoteen 1992 saakka.

Tammikuussa 1975 Pietarsaaren musiikkiopiston ohjesääntö ja varsinainen johtokunta vahvistettiin. Pietarsaaren kaupunginvaltuusto hyväksyi – tietyn epäröinnein tekstin kielellisten puutteiden vuoksi – opiston ohjesäännön ja valitsi kaupungin jäsenet johtokuntaan. Knut Gripenberg valittiin puheenjohtajaksi, Eero Tiihonen varapuheenjohtajaksi. Muut jäsenet olivat Eero Ahlgren sekä Märta-Lisa Westman, joka jo tuolloin vuonna 1975 aloitti ahkeran työnsä Pietarsaaren musiikkikoulutuksen puolesta. Opis-

ton toiminta-alueeseen kuuluvat maalaiskunnat valitsivat kaksi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Myös Olli Saramon nimi pitää tuoda esiin. Hän on työskennellyt ajoittain ahkerasti musiikkiopiston toiminnan eteen sen perustamisen aikoina.

Vihdoin omiin tiloihin

Syksyllä 1977 musiikkiopisto muuttaa ensimmäisiin omiin tiloihinsa osoitteeseen Choraueksenkatu 23, entisen matkustajakodin tiloihin, jotka kaupunki kunnosti ja vuokrasi Musiikkiopistolle. Klarinettiopettaja Bernhard Nylund muistelee, että tilat kunnostettiin sen verran hyvin, että muutamaa vuotta myöhemmin voitiin ottaa vastaan itse opetusministerin vierailu. Pietarsaaren seudun musiikkiopisto oli nyt varmistanut paikansa Pietarsaaren koulumaailmassa. Oppilasmäärä oli yli 200 ja 16 opettajaa opetti 15 eri aineessa. Päättyjäispuheessaan keväällä 1978 rehtori Uokkola toteaa seuraavaa:

”Musiikinopintoihin sisältyy jatkuvaa harjoittelua, syventymistä ja keskittymistä, ja suurimmaksi osaksi opinnot koostuvat sormiharjoituksista, etydeistä ja asteikoista. Mutta ilman tätä opintojen harmaata arkipäiväistä puolta ei saavuteta suurempaa taituruutta. Hyvä opettaja on vain ihminen, jolla on omat vajavaisuudet ja puutteet, eikä opettaja voi tehdä musiikkia oppilaasta, joka ei päivä päivältä, viikko viikolta ja vuosi vuodelta tee kovaa työtä soittimensa parissa. Jos olisin fakööri, voisin sanoa: ”Simsalabim, nyt kaikki osaavat soittaa” ja silloin flyygelin ääressä olisi tungosta. Onneksi meillä opettajilla on kuitenkin yksi taikasana käytettävissäämme, joka avaa oven musiikin salaisuuksiin. Se on kulkenut sukupolvelta toiselle opettajien erityisenä salaisuutena, mutta koska tiedän, että joukossamme voi olla tulevaisuuden Heimo Haitto, Arto

Noras tai Ralf Gothoni, paljastan maagisen sanan, jotta nupullaan olevilla lahjakkuuksilla olisi mahdollisuus puhjeta täyteen kukkaan – se sana on HARJOITTELU.”

Lukuvuonna 1977–78 eräät oppilaat olivat ilmeisesti harjoitelleet ahkerasti, mm. Dan Lönnqvist, Torvald Lund, Johan Sundqvist ja Krister Aho, ja heille jaettiin kullekin 50 mk stipendi. Vuonna 1979 oli mm. Christine Julin (aloitti opinnot 1975) harjoitellut ahkerasti ja sai 100 mk stipendin Uudenkaarlepyyn Rotary-yhdistykseltä. Hän soitti Hummelin *Rondo Favorin* pianolla päätöskonsertissa 17.5.1979. (Opettaja: Greta Karlsson). Myös Patrick Wingren (aloitti opinnot 1978) oli päässyt hyvin opinnoissaan vauhtiin ja soitti päättäjäiskonserttia edeltävän päivän konsertissa kappaleen *Höyhensaarilla* Aaronin legendaarisesta pianokoulusta (Opettaja: Pjotr Gebala). Samassa konsertissa esiintyi myös huilisti Patrik Vidjeskog soittamalla Beethovenin menuetin (Opettaja: Heimer Bergsten).

1980-luvun alkupuolella valtiontuen lisäksi myös oppilasmäärä oli kasvussa. Musiikkiopisto alkaa kantaa hedelmää ja uusien muusikoiden sukupolvi on hitaasti mutta varmasti kasvussa. Samaan aikaan kun Esa Fagerholm soitti *Allegro Vivacen* Rimski-Korsakovin pasuunakonsertosta 15.3. Kauppaoppilaitoksessa (opettaja: Raine Koivisto) Sören Lillkung ja Torvald Lund siirtyivät aikuisosastolle, Birthe ja Tove Wingrenin opiskellessa musiikkikouluosastolla. Vuosina 1983–1984 musiikkiopistossa on noin 350 oppilasta ja lähes 10 000 opetustuntia vuositasolla. Myös musiikkileikkikoulu on aloittanut ja noin 100 lasta osallistuu toimintaan. Viulun tuntiohjelmaa ja Pietarsaaren Orkesterin konserttimestarina toimi eräs Kaija Saarikettu ja uusista oppilaista voidaan mainita esim. Anna-Maria Helsing (aloitti 1983) ja Marcus Wargh (aloitti 1984).

Matkalla kohti konservatoriota

Ote Keijo Uokkolan rehtorinpuheesta touku-kuussa 1983 pidetyssä päätöskonsertissa:

”Lukuvuosi aloitettiin syksyllä Choraeksenkadulla ja jatkui Alholminkadulla, kaupungin ostettua sieltä tilat. Tilat eivät ole erityisen hyvät, mutta tiettyjen kunnostustöiden jälkeen arvioidaan, että 10. lukuvuosi voidaan aloittaa siellä tyydyttävissä tiloissa. Valtuustossa on keskusteltu uuden kulttuurikeskuksen rakentamisesta, johon kuuluisivat musiikkiopisto, kirjasto ja molemmat työväenopistot. Nopeat päätökset ja tarmokkuus voisivat vaikuttaa valtionhallintoon myönteisesti koskien Pietarsaaren mahdollisuutta saada ruotsinkielinen konservatorio”. 1.3.1983 saatiin ilouutinen, jonka mukaan musiikkiopisto-osasto saadaan pitää pysyvästi, mikä tarkoittaa, että musiikkikoulun nimi muutetaan musiikkiopistoksi ja valtionosuudet nousevat 35–45%:iin.”

Suomessa oli 80 musiikkioppilaitosta, joista 38:lla oli oikeus lainmukaiseen valtionosuuteen. Näistä 7 kpl on konservatorioita, 21 musiikkiopistoa ja 10 musiikkikouluja. Näistä Pietarsaaren musiikkiopisto on selvästi nuorin musiikkiopisto, joka saa valtionosuuksia.

Alholminkadun tilat kunnostettiin kesällä 1983 ja henkilöstö oli tyytyväinen äänieristykseen ja siisteihin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin. Uokkola toteaa kuitenkin, että tulevaisuuden kulttuuritalosuunnitelmiin tulisi kuulua uuden rakentamista, sillä on kustannustehokkaampaa rakentaa uutta kuin kunnostaa vanhoja tiloja, varsinkin kun 90 % niistä on erityistiloja.

Kulttuuriministeri Gustav Björkstrand nimesi syksyllä 1983 työryhmän konservatorion perustamisen selvittämistä varten. Työryhmä antoi lausuntonsa helmikuussa.

Uutis-Jaakko oli paikalla kun Patrik Vidjeskog vastaanotti stipendin kaupunginjohtajalta.

Lausunnossa todettiin, että Pohjanmaalle on perustettava konservatorio ja että sopivin sijoituspaikka on Pietarsaari. Pietarsaaren kilpakumppanina oli Vaasan kaupunki, joka Jakobstads Tidningin mukaan jäi perusteellisesti toiselle sijalle. Jo samassa kuussa kulttuuriministeri päätti, että Pietarsaareen perustetaan ruotsinkielinen konservatorio 1.8.1985 alkaen.

SE, ETTÄ POHJANMAA MENI UUDENMAAN EDELLE ja että Pietarsaari ohitti Vaasan, aiheutti katkeria kommentteja lehdissä Suomen ruotsinkielisillä alueilla. Pietarsaareessa katsottiin kuitenkin luottavaisin mielin tulevaisuuteen. Menestyksenkäs kaksikielinen musiikkiopisto ja Pietarsaaren Orkesteri olivat vaikuttaneet Svenska konservatorietin sijoittamiseen Pietarsaareen. Kaupungin suuri kunnianhimo kulttuurin alalla ja unelmat yhteisestä kulttuuritalosta, jossa kon-

servatoriolla olisi keskeinen paikka, saivat kuitenkin odottaa vielä lähes 25 vuotta.

Vaikka lehtien mielipidepalstat olisivatkin pullollaan mielipiteitä muutamaksi vuodeksi eteenpäin, opetus kuitenkin sujui taaseen tahtiin. Keväällä 1984, samalla kun kulttuurisivuilla myrskysi, nuoret ja vanhemmat lahjakkuudet jatkoivat nousuaan. Kahdeksanvuotias Christopher Öhman toteasi JT:ssä 24.2.1984, että "häntä ei jännittänyt ollenkaan, vain vähän" esiintyessään samassa konsertissa hiukan rutinoituneempien oppilaiden kanssa, joita olivat mm. Denice Sjöbacka, Petri Judin, Caj Nordström, Gerd Strömberg ja Marika Ehrström. Pietarsaaren Orkesteri, jota musiikkiopisto edelleen hallinnoi, sai vieraakseen pianisti Matti Raekallion maaliskuussa ja esitti *Mattuspasion* pääsiäisenä, kuukautta myöhemmin. Musiikkiopiston rehtori valittaa ruotsinkielisten

opettajien puutteesta, mutta toteaa myös, että Pietarsaaren Orkesterin ja Pietarsaaren soittokunnan kanssa tehtävän hyvän yhteistyön ansiosta tuntiopettajia voidaan houkuttaa myös hieman harvinaisempiin soittimiin. Suosituimmat soittimet vuonna 1984 ovat piano, viulu, kitara ja huilu.

10-vuotias musiikkiopisto juhlii 10.11.1984

Musiikkiopisto oli 10 vuodessa kasvanut 67 oppilaasta 340:ään. Myös opettajien määrä oli moninkertaistunut 13 opettajasta 32:een. Tulevaisuus näytti valoisalta Pietarsaaren saatua Konservatorion. Juhlakonsertin juhlapuheen piti päätoimittaja Ole Jakobsson ja hän painotti Pietarsaaren roolia musiikkikaupunkina ja totesi, että vuoden 1946 jälkeen Pietarsaassa on myös rakennettu 580 000 kitaraa ja 7000 urut. Musiikkiopisto sai vastaanottaa Anders Chydenius -mitalin tunnustuksena sille, mitä siihen asti Pietarsaassa ja lähiseudulla oli saatu aikaan.

Entinen oppilas Patrik Vidjeskog oli säveltänyt konserttia varten juhla-alkusoiton, *Festtuvertyr op. 12*, jonka Pietarsaaren Orkesteri kantaesitti Keijo Uokkolan johdolla. Patrik sai myös vastaanottaa stipendin kaupunginjohtaja Nicke Anderssonilta. Pietarsaaren Orkesterin solisteina olivat kahdeksanvuotias viulisti Herman Höglund sekä muutama hiukan vanhempi nykyinen ja entinen musiikkiopiston oppilas; pianisti Thomas Lönnqvist, pianisti Johan Sundqvist, klarinetisti Krister Aho ja pasunisti Björn Friberg. ”Musiikin tarjonta on nyt niin valtava, että meidän saattaa olla vaikea huomata hiljaisuutta, tuskin kuulemme melodioita ja sointujen harmoniaa”, Ole Jakobsson jatkoi juhlapuheessaan.

Svenska Konservatoriet aloittaa toimintansa syksyllä 1985 rehtori Sven-Olof Rayn johdolla,

la, torin laidalla olevassa Lindskogin talossa. Opiskelijoita oli 13. Musiikkiopisto jää Skataan aina syksyyn 1992 asti, kun hyvinkin kiivaiden väittelyjen ja kielellisin perustein tapahtuvalla jakautumisella uhkailtaessa musiikkiopisto liitetään konservatorioon. Musiikkiopiston hajoaminen kielellisin perustein olisi varmaankin uhannut koko kaupungin tulevaisuutta musiikkikaupunkina. Alf Snellman toteaa useamman kerran JT:n pääkirjoituksissaan, että Pietarsaarella ei ole varaa musiikkiriitaan. Samalla kun musiikkiopisto vuonna 1992 ”hyvästelee” aikaisemman hallinnollisen muotonsa yhdistyäkseen konservatorion kanssa ja muuttaessaan Isollekadulle, kaksi nuorta menestyksestä muusikkoa komeilee kummankin paikallislehden kannessa. Christoffer Sundqvist komeilee Jan Kronholmin reportaasissa Jakobstads Tidningissä, Anneli Suojoen vastaavassa jutussa Pietarsaaren Sanomissa kuvassa on Björn Nyman. ”Todella nautittavaa oli klarinettipoikien Björn Nymanin ja Christoffer Sunqvistin esitykset Petri Judinin hyvällä pianosäestyksellä. Nyanssointi oli erinomaista, juoksutukset ja trillit teknisesti moitteettomia eikä hengitystekniikkakaan tehnyt tenää”, Suojoki kirjoittaa. Bernhard Nylundin klarinettioppilaat tulisivat menemään pitkälle ja he jakoivat sensaatiomaisesti Uudessakaupungissa järjestetyn Cru-sell-klarinettilpailun voiton vuonna 2002.

1990-luku: muutosten ja uudistusten aikaa

Kun syyslukukausi 1992 alkoi, oli Konservatoriet i Jakobstad/Pietarsaaren konservatorio musiikki-instituutio, jossa oli sekä musiikin ammattikoulutusta että perusopetusta. Konservatorio oli myös poistanut nimestään sanan ”svenska”. Ammattikoulutuksessa oli runsaat 40 opiskelijaa ja linja oli ruotsinkielinen, peruskoulutuksen ollessa kaksikielistä. Sven-Olof Ray toimi rehtorina, Kai Numme-

lin vararehtorina. Pietarsaaren kaupunki oli toiminnan ylläpitäjä ja myös konservatorion kotikunta. Peruskoulutuksen yhteistyökuntia olivat – ja ovat tänäkin päivänä – Pedersöre, Luoto ja Uusikaarlepyy. Samalla myös Pietarsaaren Orkesteri kunnallistettiin.

Vuonna 1977 laadittiin asetus (486/77), jonka mukaan musiikkikoulutusjärjestelmä jaettiin kolmeen tasoon: musiikkikoulu, musiikkiopisto ja konservatorio. Tämä lainsäädäntö uudistettiin 1980-luvun lopulla. Musiikin peruskoulutuksen sisältö, mutta myös sen tavoitteet, saivat tuolloin kritiikkiä. Vaadittiin lisää vapautta, sillä ohjelmisto, tutkinnot (1/3, 2/3, 3/3...) ja pakolliset teoriatunnit sekä myös opintosuunnitelma kokonaisuudessaan saivat kritiikkiä, sillä niitä pidettiin liian kapea-alaisina, ankarina ja sopivina ainoastaan pienelle vähemmistölle. Puhuttiin laajemman musiikkityylin pohjan puolesta, eli edustettuina olisi myös pop- ja jazzmusiikki, sekä improvisaation ja musiikinteknologian opetusta. 1990-luvulla oli siis vuorossa perustavampi uudistus 1960-luvun lopulta peräisin olleissa tiukoissa ja yksityiskohtaisissa rakenteissa.

MUUTOKSEN MYÖTÄ MUSIIKKIOPPILAITOKSET saivat enemmän vapautta ja päätösvaltaa. Laki musiikkioppilaitoksista (516/95) ajoittui samoihin aikoihin muiden suomalaisessa koulutusjärjestelmässä tapahtuvien uudistusten, esimerkiksi ammattikorkeakoulu-uudistuksen kanssa. Uudet lait antoivat musiikkiopistoille enemmän päätösvaltaa opetussuunnitelmiansa sisällöstä, luonnollisesti opetushallituksen määräysten puitteissa. Koulutuksen nykyinen tavoite määrätään *Laissa taiteen perusopetuksesta* (633/98), jonka mukaan koulutuksen tavoitteena on antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua musiikin ammatilliseen koulutukseen. Myös musiikin sosiaalisille ja psykologisille toiminnoille on annettu enemmän tunnustusta. Musiikkiopistojen

haasteena on tänä päivänä luoda tasapaino näiden erilaisten näkemysten välillä.

Ammattikorkeakoulu-uudistus johti siihen, että Pietarsaaren musiikkikoulutus jälleen kerran pilkottaisiin uusiin yksiköihin. Vuodesta 1996 lähtien osa Pietarsaaren konservatoriosta siirtyi Svenska Yrkeshögskolanin piiriin ja nyt Pietarsaassa oli mahdollista opiskella musiikkia kolmella eri tasolla. Konservatorio säilyi kuitenkin, koulutusta järjestettiin opistotasolla sekä peruskoulutustasolla (musiikkiopisto). Konservatorion opistotasoinen ammattikoulutus siirtyi vuoden 2000 paikkeilla Svenska yrkesinstitutein ohjaukseen, kun taas Pietarsaaren seudun musiikkiopisto teki paluun vuonna 1998, muutaman vuoden hallinnollisesti sekavan ajan jälkeen. Musiikkiopisto oli vuodesta 1992 lähtien toiminut Pietarsaaren Konservatorion alaisuudessa. Rehtoreilla oli tällöin kova menekki ja musiikkiopiston vuosien 1998–1999 toimintakertomuksessa virkaa toimittavat rehtorit Esa Fagerholm (1.8.1998 – 31.1.1999) ja Patrick Wingren (1.2.1999 – 31.7.1999) kirjoittavat seuraavasti:

”Vaikkakin lukuvuotta leimasi hallinnollinen hämminki, itse opetus hoidettiin kunnialla. Tämä on laskettava opettajien ja kansliahenkilöstön ansioksi, sillä he jaksoivat työskennellä henkisesti vaikeissa olosuhteissa. [...] Pääsykokeiden uudistus oli toinen tärkeä muutos. Hakijat tutustuivat ensin erilaisiin soittimiin soitinvalmennuksen (eräänlaisen perehdytyksen) kautta ja valitsivat soittimensa vasta tutustuttuaan kaikkiin niihin. Kokemukset olivat hyvin myönteisiä. Musiikkiopisto ja koko musiikkitalo ovat uuden aikakauden kynnyksellä ja toivomme, että uusi vuosituhat myös tuo tullessaan Pietarsaaren musiikkielämän kaivatun renessanssin. Hillityn renessanssin, jos saa toivoa.”

”Joudumme raahaamaan neljä pianoa ammattikoululle, mutta tarjoamme teoksen, joka antaa kahdeksalle pianistille mahdollisuuden esiintyä samanaikaisesti.”

- T.T. REHTORI LUNDELL

Näinä aikoina ajatus yhteisestä Musiikkitalosta oli alkanut itää ja kun Lillkungin aikakausi rehtorinvirassa alkoi, visio Musiikkitalosta sai lisäpontta. Syksyllä 1999 Sören Lillkung joutui paneutumaan enemmän sisältöön, sillä musiikkiopiston opetussuunnitelmat oli uudistettava. Rytmimusiikki oli nopeassa nousussa, vaikka epätarkoituksenmukaiset ja joskus hyvin kosteat kellaritilat olivat käytössä. Konservatorion peruskoulutuksessa (musiikkiopisto) oli jo jonkin aikaa ollut pop-jazz -suuntaus, esim. vuonna 1992 hakijoita oli tälle linjalle 22, heistä 20 valittiin. Opettajina toimivat tuolloin mm. Ulf ”Möffa” Fagerholm (sähkökitara/basso), Stefan Valsberg (lyömäsoittimet) ja Pjotr Gebala (pop/jazz-yhtyeet). Kestäisi kuitenkin 1990-luvun loppupuolelle ja hiukan 2000-luvun alkupuolelle ennen kuin ensimmäiset rytmimusiikin virat perustettaisiin musiikkiopistoon.

RYTMIMUSIIKIN AMMATTIOPINNOILLE omistautunut suuntaus käynnistyi syksyllä 1998 kun Patrick Wingren palasi musiikinopinnoistaan New Yorkissa ja aloitti rytmimusiikin koulutuksen uutena linjavastaavana (myös musiikkiopiston puolella) Valsbergin jälkeensä. Lukuvuonna 1998–1999 ensimmäiset opiskelijat aloittivat rytmimusiikin ammattiopinnot. Kyseessä oli kolmivuotinen toisen asteen koulutus, joka johti musiikin perustutkintoon. Tämä toteutettiin Konser-

vatorion puitteissa, mutta vähitellen toiminta siirtyi kokonaan Svenska yrkesinstitutetin alaisuuteen ja Konservatorion toiminta lakkasi kokonaan. Kansan suussa tämä hiukan hämmentävä nimi elää valitettavasti vieläkin.

Ammattikorkeakoulutasolla rytmimusiikin koulutusta tarjottiin Pietarsaareissa ensimmäistä kertaa vuonna 2000. Rytmimusiikin koulutus merkitsi sekä käännekohtaa että uutta alkua ensisijaisesti Pietarsaaren ammattikoulutuksille. Yhteistyötä tiivistettiin ja Pietarsaaren rooli suomenruotsalaisen musiikkikoulutuksen solmukohtana vahvistui, mm. koko suomenruotsalaisten alueen kattavien keskustelun ja intensiivisen markkinoinnin kautta. Tässä suhteessa musiikkiopisto toimii hyvin ainutlaatuisessa toimintaympäristössä, joka eroaa monin tavoin muista maamme musiikkiopistoista.

Musiikkiopisto on kaksikielinen, mutta ammattikoulutusten läheisyyden ansiosta koulutuksella on vahva suomenruotsalainen, mutta myös kansainvälinen leima. Pietarsaaren seudun musiikkiopisto, Svenska yrkesinstitutet ja Svenska Yrkeshögskolan ovat vuosituhannen vaihteesta lähtien eläneet sekä hallinnollisessa että pedagogisessa symbioosissa, vaikka ammattikoulutukset nykyään kulkevat nimellä Yrkesakademin i Österbotten ja Yrkeshögskolan Novia.

30-vuotias

Lukuvuonna 2004–2005 musiikkiopisto juhlisti 30-vuotisjuhlaansa ammattikoulu Optimassa. Vt. rehtori Anna Maria Lundell toimi Sören Lillkungin sijaisena, joka puolestaan oli ottanut harteilleen suuren vastuun koko Musiikkitalon taiteellisena johtajana. Kolmekymmenvuotista musiikkiopistoa juhlistettiin näyttävästi, mm. kantaesittämällä aikaisemman musiikkiopiston oppilaan, nykyisen opettajan Petri Judinin pianokappaleen *Trollspegeln*/Taikapeili kahdeksalle pianistille, neljälle oppilaalle ja neljälle opettajalle. – *Joudumme raahaamaan neljä pianoa ammattikoululle, mutta tarjoamme teoksen, joka antaa kahdeksalle pianistille mahdollisuuden esiintyä samanaikaisesti*, kertoi vt. rehtori Lundell. Sanottu ja tehty, Musiikkitalon palvelualltintendentti ”roudasi” kokonaista kolme pianoa Optimaan, siellä jo olevan flyygelin lisäksi. Kaikeksi onneksi kappale soitettiin kahteen kertaan. Vuosi 2004 oli musiikkiopistoissa kansanmusiikin vuosi, mikä myös näkyi konserttiohjelmassa; juhlapuheen piti Niklas Nyqvist ja musiikista vastasi Mikael Fröjdö. Myös opettajat esiintyivät ja soittivat kappaleen *Åotråolit råoulit* pianisti ja kansanmuusikko Christine Julin-Häggmanin johdolla.

Juhlan kohokohtana ja päätöksenä oli kunianosoitus vuoden toiselle juhlijalle, Runebergille. Entisistä ja nykyisistä oppilaista

Eric Sundqvist oli yksi Freshmensin lyömäsoittajista.

Musiikkiopisto juhli 30 vuotta pitämällä koko perheen konsertin Optimassa.

”Pieni paikkakunta hakee aina sellaisia toimintoja, jotka tyydyttävät asukkaiden toiveet ja tekevät kaupungin houkuttelevaksi muille. Aina ei onnistuta yhtä hyvin kuin tässä tapauksessa. Tyytyväisyys on nyt sitäkin suurempi.”

- KAUPUNGINJOHTAJA FINNE, 1974

koostuva kuoro esitti kappaleen *Källan* (Lähde) Patrick Wingrenin sovituksena. Beata Biernikiewicz johti juhlaorkesteria, Svetlana Koytchevan toimiessa pianistina.

Kolmekymmentävuotias musiikkiopisto oli monipuolinen musiikkioppilaitos, jossa toimi mm. jousiorkestereita, puhallinorkestereita, kansanmusiikkiyhtyeitä, kitararyhmiä ja bändejä. Hieman vakiintuneempia yhtyeitä täydensi syksyllä 2003 drumline, joka toteutui Svenska yrkeshögskolanin ja opettaja Patrick Laxin yhteistyön ansiosta. Musiikkiopiston oma drumline-ryhmä toimi nimellä *Freshmen*.

Vakaan oppilasohjan ja hyvän taloudenpidon ansiosta voitiin toimintaa kehittää mm. osallistumalla erilaisiin suurempiin hankkei-

siin. Musiikkitalo ja läheisyys ammattikoulutukseen tarjosivat virkistävän ympäristön, jossa oli useita hankemahdollisuuksia. Musiikkiopisto osallistui 2005–2006 EU-hankkeeseen yhdessä kolmen Piteåsta, Tšekistä ja Sardiniaasta kotoisin oleva koulun kanssa. Yksi opettaja ja muutama oppilas kävivät syksyllä 2005 Tšekissä, ja kaikki osallistuvat koulut vierailivat Pietarsaareissa helmikuussa 2006. Comenius-hankkeen päättyessä toukokuussa 2006 Piteässä musiikkiopistoa edusti puhallinorkesteri. Kesäkuussa Musiikkitalon henkilöstö teki unohtumattoman matkan Sardiniaan yhdessä Fratelli Cantante di Jakobstadin kanssa, joka tavallisesti kulkee nimellä Jakobstads Sångarbröder.

Unelma yhteisestä Campuksesta

Pietarsaaren musiikkikoulutuksissa toimineille Musiikkitalo on käsitteenä ollut hallinnollinen, abstrakti rakennelma, ja kolmella koulutustasolla toimineiden ja vaikuttaneiden ihmisten ja koulutusten summa. Musiikkitalo-käsite on luonnollisesti myös pitänyt sisällään Pietarsaaren Orkesterin/Pietarsaaren Sinfonietan, joka viime vuosien aikana on yhä tiiviimmin liitetty koulutuksiin. Sisäisen yhteistyön tiivistyttyä 2000-luvulla alkoivat myös unelmat uusista tiloista ja konserttisalista saada hiukan konkreettisempia muotoja. Niin kutsuttu ”Esson tontti” Musiikkitalon vieressä oli jo pitkään ollut spekulatioiden kohteena, mutta musiikkikoulutukset ja kaikista vähiten Pietarsaaren seudun musiikkiopisto, eivät olisi yksinään voineet kerätä taloudellisia rahkeita uuteen rakentamiseen – vaikka Pietarsaaren kaupunki onkin aina suhtautunut suopeasti musiikkiin. Vaikka Musiikkitalon tilan- ja konserttisalarive on osittain toiminut hankkeen lähtölaukauksena, korkean tason yritys- ja korkeakoulupoliittikka mahdollisti loppuvaiheissa Campus Allegron toteutumisen. Ammattikoulutukseen

toistuvasti kohdistuneet uhkailut muutosta eivät luonnollisesti olisi vaikuttaneet musiikkiopiston toimintaan fyysisesti, mutta jos ammattikoulutus olisi viety täältä ennen kuin kaivinkoneet olisivat päässeet töihin, olisivat pedagogiset ja hallinnolliset synergiat menneet hukkaan ja vaikuttaneet myös musiikkiopiston toimintaan kielteisellä tavalla. Kun Stiftelsen för Åbo Akademi siirtyi Campusin rakentamisen päämieheksi, viimeiset palaset loksahdivat paikoilleen. Campusin suunnittelu käynnistyi oikein ollen takaa syksyllä 2008. Nyt jos koskaan aloitettiin uusi aikakausi Pietarsaaren koulukaupungissa.

Vt. rehtori Anna Maria Lundellin traagisen poismenon jälkeen Christine Julin-Häggman otti hoitaakseen vt. rehtorin tehtävät syksyllä 2006. Rehtorin virka jatkui lukuvuoden 2006–2007 ja muuttui apulaisrehtorin viraksi Sören Lillkungin palatessa rehtorin virkaansa syksyllä 2007. Lillkung päätti lähes 10 vuotta kestäneen kautensa musiikkiopistossa tammikuun lopussa 2009. Julin-Häggman otti ohjokset käsiinsä vt. rehtorina hyvin työntäyteisen kevään 2009 ajaksi, mutta valitsi paluun opettajan virkaansa lukuvuoden loputtua. Bo-Anders Sandström valittiin uudeksi vt. rehtoriksi ja hän on elokuusta 2009 toiminut musiikkiopiston vt. rehtorina. Sandström osoittaa erityiskiitokset lukuvuoden 2008–2009 toimintakertomuksessa sekä Sörenille että Christinelle heidän vankasta panoksestaan toiminnassa.

Campus Allegron rakentaminen käynnistyi vuonna 2009 ja syksyllä musiikkiopisto aloitti toimintansa ”maanpaossa”. Koko Musiikkitalon hallinnon pääpaikkana oli Rosenlundin pappila. Opetusta annettiin yhteensä viidessä eri paikassa ympäri kaupunkia. Väliaikaisista ja epätarkoituksenmukaisten tilojen mukanaan tuomista haasteista huolimatta vt. rehtori ”Bona” Sandström totesi lukuvuoden päätöskonsertissa keväällä 2010, että ”musiikkiopiston tehtävänä on herättää

rakkaus musiikkiin ja antaa lapsillemme ja nuorillemme mahdollisuus oppia soittamaan soitinta ja laulamaan – tästä emme ole tinkineet muuttuneista ulkoisista olosuhteista huolimatta”.

Muutto ”takaisin” uusiin tiloihin helmikuussa 2011 oli dramaattinen, pakkaneen paukkui muuttotalkoiden aikana ja pianojen ja flyygeleiden kuljettamisraja oli päätetty miinus kymmeneksi asteeksi. Kaikeksi onneksi pahin kylmyys pysyi poissa ja kaikki muut paitasi rytmiosasto, joka sai odottaa vielä vuoden verran, pääsivät vähitellen omiin tiloihinsa. Mainittakoon, että muuttoviikon käynnistyessä talossa ei ollut säännönmukaista sisäänkäyntiä, vaan ensimmäiset laatikot oli nostettava sisään rehtorin ikkunan kautta. Myös aktivoitujen hissien puute aiheutti päänvaivaa huonekalujen toimittajille. Musiikkitalon ja musiikkiopiston henkilöstöä ei voi tarpeeksi kiittää heidän osoittamastaan

Novia-opettajat Mats Granfors ja Marcus Söderström muuttopuhissa talvella 2011.

Keväällä 2013 kaikki oli valmista. Anni Järvelä johti satojen oppilaiden soittamana tanskalaisen kansanlaulun *Ulv, Räv, Hare* Schauman-salin vihkiäisissä.

kärsivällisyydestä ja talkoohengestä. Campus Allegron syntyhistoria ansaitsee oman katsauksensa aikanaan.

Pietarsaaren sivistyslautakunnan päätöksen jälkeen kuvataidekoulu Balatako aloitti toimintansa syksyllä 2012. Toimintaa hallinnoi musiikkiopisto. Toisen ja kolmannen asteen taidekoulutusten siirryttyä Campus Allegron kaupunki halusi myös nostaa profiiliaan kuvataidekaupunkina.

Tilat löytyivät toimintaa varten Campus Allegrosta, uuden Galleria GRON vierestä.

Toinen päätös sivistyslautakunnassa vuonna 2012 johti siihen, että Pietarsaaren Sinfonietta (entinen Pietarsaaren Orkesteri) sulautettiin jälleen opistoon kolmivuotisen ammattikorkeakoulu Novian hankkeen jälkeen. Orkesterin pääasiallinen tehtävä toimia Pietarsaaren ammattikoulutusten koulutusorkesterina oli turvattava ja luonnollinen päämies tässä oli Pietarsaaren kaupunki. Orkesterin runko rakennettiin Musiikkitalon opettajista ja toiminta siirtyi näin ollen lähemmäksi koulutuksia. Orkesterin taiteelliseksi johtajaksi valittiin Pietarsaaresta kotoisin oleva, kansainvälisestäikin maineikas klarinetisti Christoffer Sundqvist.

16. maaliskuuta 2013 kauan kaivattu uusi konserttisali, Schauman-sali, vihittiin käyttöön juhlallisoin menoin. Avajaiskonsertti radioitiin suorana lähetyksenä ja sisälsi monia kohokohtia. Lämpimimmät suosiosoitukset sai kuitenkin musiikkiopiston juhlaorkesteri. Yli 100 musiikkiopiston oppilasta esitti yhdessä tanskalaisen kansanlaulun *Ulv, Räv, Hare*. Musiikkitalo oli vihdoinkin saanut korkeatasoisen konserttisalin.

Toinen uutuuksina vuonna oli uuden äänitysstudion käyttöönotto rytmitalossa. Nyt toimintaa oli mahdollisuus myös tallentaa ja dokumentoida erittäin korkeatasoisesti.

TÄNÄ PÄIVÄNÄ MUSIIKKIOPISTOLLA on yhdessä Balatakon kanssa yhteensä 643 oppilasta ja 40 opettajaa ja toimintaa on myös lisätty uusilla yhtyeillä ja lapsikuoro Doraduksella. Tilat ovat huipputasoa ja musiikkiopisto sijaitsee kaupungin ja tapahtumien keskipisteessä, sykkivässä Campusissa. Ulkoiset puitteet eivät voisi olla paremmat 40-vuotiselle Pietarsaaren seudun musiikkiopistolle. Campus Allegro on myös osoittanut, että uudisrakentajahenki ja innostus, joka leimasi musiikkiopiston toiminnan käynnistymistä vuonna 1974, ei ole kadonnut. Se elää edelleen taitavien ja ennakkoluulottomien pedagogien myötä, toiveikkaiden lasten ja nuorten muodossa sekä mahdollisuutena toteuttaa yhdessä uusia ja jännittäviä hankkeita inspiroivassa ympäristössä. Hyvä esimerkki tästä on uusi teos, musikaali *Natten är ännu ung*, musiikkiopiston suuri panostus 40-vuotisjuhlansa kunniaksi.

On todellakin syytä toistaa kaupunginjohtaja Finnen sanat vuodelta 1974: *"Pieni paikkakunta hakee aina sellaisia toimintoja, jotka tyydyttävät asukkaiden toiveet ja tekevät kaupungin houkuttelevaksi muille. Aina ei onnistuta yhtä hyvin kuin tässä tapauksessa. Tyytyväisyys on nyt sitäkin suurempi."*

LÄHTEET (VALIKOIMA):

Musiikkiopiston toimintakertomukset
Jakobstads Tidning
Pietarsaaren Sanomat
Uutis-Jaakko
Pietarsaari-lehti
Vasabladet
Keskipohjanmaa
Heimonen Marja, 2002. *Music education & law*. Sibelius Akatemia

KUVAT:

Musiikkitalon kuva-arkisto ja leikekirjat
Jakobstads Tidningin ja Pietarsaaren Sanomien arkisto

TEKSTI: Kaj Ahlsved

KÄÄNNÖS: Ida Forsman

TAITTO: Mikael Paananen

40

PIETARSAAREN SEUDUN MUSIIKKIOPISTON 40 | 2014-2015